

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Rab és Társa Ügyvédi Iroda, dr. Rab Mária ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r. felpereseknek, dr. Péchy Kristóf ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. június 2. napján meghozott 6.P.21.788/2007/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a II. és III. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kár összegét 1.000.000-1.000.000 (egymillió-egymillió) forintra és kamatára, az alperes által fizetendő részperköltség összegét 350.000 (háromszázötvenezer) forintra, az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 436.800 (négy százharminchatezer-nyolcszáz) forintra leszállítja, míg az állam által viselendő kereseti illeték összegét 259.800 (kettő százötvenkilencezer-nyolcszáz) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek együttesen 15 napon belül 60.000 (hatvanezer) forint + ÁFA fellebbezési eljárási részperköltséget, míg az államnak felhívásra 265.920 (kettő százhatvanötezer-kilencszázhusz) forint le nem rótt fellebbezési részilletéket. A további 120.000 (egyszázhuszezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az I.r. felperesnek a fia, a II és III.r. felperesek unokája 2005. május 8. napján közlekedési balesetben elhunyt, mellyel okozati összefüggésben a felperesek a felmerült vagyoni és nem vagyoni káruk megfizetésére kérték kötelezni keresetükben az alperest gépjármű kötelező felelősségbiztosítás alapján.

Az alperes részben vitatta az egyes kárigények jogalapját, illetve összegszerűségét.

A peres felek között létrejött egyezség szerint a balesetet szenvedett közrehatása 25%, ezért az alperes a kár 75%-ának a megfizetésére köteles.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg az I.r. felperesnek 3.000.000.- Ft nem vagyoni kárt, és ennek 2005. május 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, 1.000.000.- Ft után 2005. május 8. napjától 2007. augusztus 2. napjáig járó kamatot. Kötelezte az alperest, fizessen meg a II.r. felperesnek 2.000.000.- Ft, a III.r. felperesnek 2.000.000.- Ft nem vagyoni kárt és ennek 2005. május 8. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, fizessen meg az I.r. felperesnek 1.267.237.- Ft-ot, ebből 50.000.- Ft után 2005. május 8. napjától, 4.625.- Ft után 2005. május 8. napjától, 7.500.- Ft után 2005. május 12. napjától, 12.500.- Ft után 2005. május 12. napjától, 62.025.- Ft után 2005. május 12. napjától, 75.000.- Ft után 2005. május 20. napjától, 5.000.- Ft után 2005. május 12. napjától, 7.500.- Ft után 2005. május 12. napjától, 2.500.- Ft után 2005. május 12. napjától, 321.087.- Ft után 2005. augusztus 4. napjától, 376.000.- Ft után 2007. május 15. napjától, 441.000.- Ft és 220.500.- Ft után 2007. április 15. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, fizessen meg az I.r. felperesnek 2009. június 1. napjától havonta előre havi 12.000.- Ft járadékot háztartási többletköltségként, havi 6.000.- Ft-ot kerti munka többletköltségként, továbbá 455.477.- Ft után 2007. május 12. napjától 2007. augusztus 2. napjáig felmerült törvényes mértékű késedelmi kamatot. Rendelkezett az előzetes végrehajthatóságról. Kötelezte az alperest, fizessen meg 51.840.- Ft állam által előlegezett szakértői költséget, 556.800.- Ft le nem rótt illetéket, valamint felpereseknek együttesen 450.000.- Ft részperköltséget. Megállapította, hogy 139.800.- Ft kereseti illetéket az állam visel.

Az ítélet indokolása értelmében a peres felek egyezsége alapján az alperes magára terhesebb 75-25% arányban elismerte a kártérítési és térítési kötelezettségét a Ptk. 345. §, a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 2. § (2) bek., 7. § (1) bekezdés alapján. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 355. § (4) bekezdés felhívásával a felperesek kárigényei vonatkozásában többek között az alábbi álláspontot foglalta el: A pszichiáter kiadások, a terápia és gyógyszerek költségének bizonyítására elfogadta az orvosi igazolást, pszichiátriai véleményt, az orvosszakértői véleményt, amelyek alapján a Pp. 3. § (5) bekezdésére is tekintettel az igény jogalapja és összegszerűsége is bizonyított és megállapítható volt. Mindezek alapján 24 hónapra havi 18.000.- Ft-

ban a pszichiáter költségét, havi 3.000.- Ft-ban a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján általános kárként a gyógyszerköltséget is elfogadta az elsőfokú bíróság és a kármegosztásra tekintettel. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az I.r. felperessel közös háztartásban élt a gyermeke, aki segített a háztartási és kerti munkákban, így a háztartási többletköltséget az elszámoláskori ár- és értékviszonyokra, valamint a kármegosztásra is figyelemmel havi 12.000.- Ft-ban, a 2005. május 8-tól 2009. május 31-ig terjedő időre a lejárt járadék összegét 441.000.- Ft-ban, a kerti munkák járadékigényt havi 6.000.- Ft-ban, a lejárt járadékot 220.500.- Ft-ban állapította meg. Az I.r. felperes nem vagyoni kárát értékelve a hozzátartozó elvesztését az ezzel együtt járt élet megnehezülést, a szakértői vélemény által megállapított személyiségváltozást is 4.000.000.- Ft-ban állapította meg, melybe az alperes 1.000.000.- Ft teljesítését elszámolva marasztalta az alperest további 3.000.000.- Ft megfizetésére. A II. és III.r. felperesek nem vagyoni kárát mérlegeléssel fejenként 2.000.000.- Ft-ban látta megállapíthatónak a hozzátartozó elvesztésének tényén túlmenően figyelemmel a szakértői vélemény által alátámasztott személyiségváltozásokra is.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a pszichiáter kezelési költség, a háztartási kisegítő és kerti munka címén előterjesztett kereset elutasítását, illetve a háztartási kisegítő és kerti munka járadék összegének leszállítását, az I.r. felperes nem vagyoni kárösszegének leszállítását, a II-III.r. felperesek nem vagyoni kárigényének elutasítását, illetve jelentős mérséklését kérte. A fellebbezéssel támadott tételek összecszerűségét az elsőfokú bíróság által megállapított összeg felére kérte leszállítani. Álláspontja szerint az I.r. felperes a társadalombiztosítási ellátás keretében is igénybe vehette volna a pszichiáter kezelését, továbbá a csatolt orvosi igazolás a kezelési költség összecszerűségének, tényleges megfizetésének igazolására nem alkalmas. Megítélése szerint nem bizonyított, hogy az I.r. felperes fia a háztartásban, kerti munkákban oly mértékben vett részt, hogy elvesztésével a kiesett munkájának pótlása szükséges, ezért a járadékigény elutasítását, illetve az összecszerűség eltúlzottsága miatt annak leszállítását kérte. Az I.r. felperes nem vagyoni kárigényének összecszerűségét nem tartotta a bírói gyakorlattal összhangban állónak, ezért annak leszállítását kérte. A II. és III.r. felperesek nem vagyoni kárigényét nem látta megalapozottnak, illetve a megítélt összeget eltúlzottnak az irányadó bírói gyakorlattal összhangban nem állónak tartotta.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték indokai alapján. Az I.r. felperes kiemelte, hogy a szabad orvosválasztás keretében magánrendelés keretében vett igénybe pszichiáter segítséget, amelyet igazolt és bizonyította összecszerűségét. Az I.r. felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a járadékigényének jogalapját helytállóan állapította meg és az összecszerűséget is mérsékelt összegben határozta meg. A nem vagyoni kár vonatkozásában utaltak az elsőfokú bíróság által feltárt és kellően értékelt tényekre.

A fellebbezés részben alapos.

Fellebbezéssel támadott kizárólag az I.r. felperes pszichiáter kezelési költség, háztartási kisegítő és kerti munka igénye, továbbá valamennyi felperes nem vagyoni kárigénye volt.

A másodfokú bíróság ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésére is figyelemmel a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát.

A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, abból megalapozott jogi következtetésekre jutott, így érdemi döntése is helytálló.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

A Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján a károkozó köteles megfizetni a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát.

Az I.r. felperes pszichiáter kiadásainak, mint a perbeli balesettel okozati összefüggésben felmerült kár felmerültének tényét és összepszerűségét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg. Az elsőfokú bíróság által kirendelt ovosszakértő szakvéleménye alapján tényként állapítható meg, hogy az I.r. felperes a balesettel okozati összefüggésben fennállt és fennálló pszichés állapotából következően kezelésre szorult, így pszichoterápiás kezelése indokolt. A felperes okirattal bizonyította, hogy igénybe vette pszichiáter segítségét. A csatolt igazolás a terápiás kezelés díjára is adatot szolgáltatott. Az a tény, hogy az I.r. felperes térítési díjas szolgáltatásként vette igénybe a kezelést, az alperest nem mentesíti helytállási kötelezettsége alól. A kár az I.r. felperesnél bizonyítottan felmerült, annak összegére is adatok állnak rendelkezésre, így az elsőfokú bíróság helytállóan marasztalta a pszichiáter kiadásainak költségében az alperest.

A felperések előadása és a tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan fogadta el bizonyított tényként, hogy az I.r. felperessel közös háztartásban élt a baleset időpontjáig a gyermeke, aki életkora alapján is mind a háztartási, mind a kerti munkákban részt vett, az ún. férfi munkákat teljes körűen ellátta. Ebből okszerűen következik, hogy a I.r. felperes gyermekének elvesztésével ezek a munkák többletként jelentkeznek az I.r. felperes számára, a kiesett munka pótlása szükséges, amely többlet költséget eredményez. A rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján a háztartási kisegítő és kerti munka többletköltség, járadékigény jogalapja megállapítható volt. Az elsőfokú bíróság az összepszerűséget mérlegeléssel állapította meg, melynél kellő súllyal vette figyelembe a költségek felmerültekori ár- és értékviszonyokat is, ezért annak leszállítására sem volt indok. A Fővárosi Ítéltábla e döntésének meghozatalakor figyelembe vette a Legfelsőbb Bíróság által kialakított bírói gyakorlat szempontjait (BH. 2009/7/2009.).

A felperések a közeli hozzátartozójuk elvesztése miatt terjesztettek elő nem vagyoni kárigényt.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I.r. felperes egyetlen gyermekét vesztette el, akivel közös háztartásban élt, és akinek elvesztését nem tudta feldolgozni. A lelki fájdalom nemcsak az életminőségének romlásában, hanem a személyiségére is kihatóan tartós pszichés állapotváltozást eredményezett, amelyből következően pszichoterápiás kezelésre szorul. A káreseménykori értékviszonyok alapján a kármegosztásra is figyelemmel az elsőfokú bíróság által az I.r. felperes részére megállapított nem vagyoni kártérítés összegszegének leszállítására a másodfokú bíróság kellő alapot nem látott.

A másodfokú bíróság a II-III.r. felperések vonatkozásában az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban pontosítja a II.r., III.r. felperések személyes előadása alapján, hogy a II.r. és III.r. felperes az unokáját vesztette el a per tárgyát képező balesetben, aki nem az egyetlen, azonban a hozzájuk legközelebb álló unokájuk volt, akinek a közelében laktak és akivel napi kapcsolatban álltak. A hozzátartozói nem vagyoni kár alapja a személyiségi jogsérelem. A hozzátartozó elvesztésével járó lelki fájdalom, életminőség romlás a fentiekre is figyelemmel a II.r., III.r. felperések nem vagyoni kárigényét megalapozza.

A II.r, III.r. felperések esetében az elsőfokú bíróság által kirendelt orvosszakértő olyan fokú pszichés károsodást nem állapított meg, mint az I.r. felperesnél, a lelki sérülés és pszichés változás a szakvélemény alapján is csak esetlegesen indokolja a pszichológiai segítséget, gyógyszeres kezelést.

Mindezeket értékelve az unoka életkorára és a káreseménykori értékviszonyra figyelemmel a kármegosztás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kárösszeget túlzottnak tartotta, ezért azt leszállította és a fenti tényeket, körülményeket mérlegelve 1.000.000.- Ft - 1.000.000.- Ft-ban látta megállapíthatónak a II. és a III.r. felperes nem vagyoni kárát.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta, a II és III.r. felperések részére megítélt nem vagyoni kár összegét 1.000.000 Ft -1.000.000.- Ft-ra és kamatára leszállította és ezen módosult marasztalási összeggel arányosan módosította az elsőfokú bíróságnak a részperköltségről, és kereseti illetékről szóló ítéleti rendelkezését, míg egyebekben helybenhagyta az ítélet fellebbezett rendelkezéseit.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a vagyoni károk összegszerű meghatározásánál - az elsőfokú ítélet 11. oldalán rögzítettekben is kitűnő - számítási hibát vétett, azonban felperesi fellebbezés hiányában, a fellebbezési kérelem korlátai folytán e vonatkozásban nem érinthette az elsőfokú ítéletet.

Az alperes fellebbezése az I.r. felperes nem vagyoni kára kivételével, a fellebbezéssel támadott kártételek vonatkozásában elsődlegesen teljes elutasításra irányult, így a fellebbezési pertárgy érték számításánál ezt alapul véve a fellebbezéssel támadott vagyoni károk vonatkozásában a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontjára is figyelemmel a másodfokú bíróság a fellebbezési pertárgy értéket

mindösszesen 6.432.000.- Ft-ban (18.000.- Ft x 12 + 18.000.- Ft x 12 + 2.000.000.- Ft + 2.000.000.- Ft + 2.000.000.- Ft) határozta meg.

Az alperes fellebbezése részben volt eredményes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség pervesztesség arányára figyelemmel határozott a perköltség viseléséről a másodfokú bíróság. Ebben a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2), (5) bekezdése, 4/A, § (1) bekezdése alapján elszámolta a feleket képviselő ügyvédek díját és ennek eredményeként fellebbezési eljárási részperköltség megfizetésére kötelezte az alperest a felperesek javára.

Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetékről a II-III.r. felperesek személyes költségmentességére is figyelemmel a másodfokú bíróság az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1)-(2) bekezdés és 14. § alapján határozott.

Budapest, 2009. október 20.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
sk.

előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bíróügyi ügyintéző